

Bohaj Boh!

Ciklo 15.
9. hapr.

Lětnik 3.
1893.

Serbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihicziščezěni w Budyschinje a su tam dostacž sa štwórtlětnu pschědplatu 40 np.

1. njedzela po jutrach.

Jan. 20, 19: „Měr budž s wami.“

Jesufowi wuczomnizy běchu so wo jstwie šhromadzili a běchu šebi s bojoszczu psched židami jstwine durje sawrjeli. Duž stupi tón Anjes wokoło wječzora k nim a takle šrjedža bjes nimi stejo jim s lubošnym hłošom pschwoła: „Měr budž s wami.“ Jesuf bě sašo pola nich; s nim bě tu pola nich sašo měr.

„Měr“, tole šłowo je bylo najprěnsche, kotrej je našch horjestanjeny Anjes wuczomnikam pschwołał. „Měr“, to reka: „wěczne pscheczelstwo s Bohom“ a to je wón cžłowje- kam pschihotował. „Wšcha škoržba kónz je wsaka“, takle móžemy šebi nětk špěwacž.

„Měr“, takle je jim tón Anjes prajił, ale wón je jim tónle měr tež s dohom šobu dał, dokelž wón k nim jako pschewinjer pschindže. Dokelž bě wón dobył, teho dla je tež wschěm šwojim móhl měr wobradžicž. „Šhwaleny budž Boh, kiž je nam dobyče dał psches našcheho knjesa Jesom Šhrysta“, takle móžemy šebi nětk wschitzny šaspěwacž.

„Měr budž s wami!“ takle je tón Anjes šwojich lubych wuczomnikow postrowił, kotrychž njepscheczeljo wob- dawachu, kaž wjelki wowzy. Šwět praji, so je tam „měr“, hdyž je šebi šchtó wschěch pschecziwnikow pobil a ma wschěch njepscheczelow pod šobu. Šhrystuš pak šrjedž njepscheczelow steji, a tola je na nich s knjesom. „Šrjedž njepscheczelow štacž, a pschi wschěm wutrobu wschu cžichu mēcz a štroščneje myšle byčž“, šchtóž to ma, tón ma Šhrystušowy měr, a tajfile měr je wjele wyschšchi, dyžli wschón rošom.

Šacž runje byl wón na šwěcze w tyschnosczi, budže wón tola w Šhrystušu wschón pošny mēra, — hlaj, tajfile dyrbjal so prawy šchesczijan najradšcho wopokašowacž.

„Měr“, takle tole drohe kubło reka, kotrej je nam Šhrystuš se šwojej šmjerczu dobył, jako bě šo — naš fastupujo — sa naš dał kšostacž. Šichetož, kaž je wón sa naš, našchich hrěchow dla wumrjel, tak je wón tež šobu sa naš horjestanyl, so mēli psches njeho a šobu s nim wschitzny psched Bohom prawdosčž. A hdyž je prawdosčž, tam je tež šobu mēr a pokoj, kaž nam šwjaty Pawol pišche: „Dokelž teho dla šmy prawi cžinjeni psches wēru, dha mamy pokoj (a mēr) s Bohom psches našcheho knjesa Jesom Šhrysta.“ Šhrystuš je twój mēr.

Daj šebi na tym doščž byčž, so mašch nětkle tajšeho Boha, kiž je tebi hnadny, — psches twojeho šbóžnika je cži Boh hnadny. Tvoje jene a wscho budž tebi pak twojeho Boha hnada, — wopomn šebi to jeno tak prawje šwēru — njebudže cži Boh hnadny, njebudže cži wscho druhe niz proška hódne.

Boh tón Anjes njech s nami cžini, šchtož chže, njech nam dawta abo njech nam bjerje, njech naš šchwika abo njech naš kšchi, chžemy jeno pschezo w nim a s nim špokojom byčž. Wšchał je nam wón našch w Šhrystušu hnadny Boh, a tón nam wón tež do wěcznosče wostanje.

Šhrystuš je twój mēr, pschetož, šmēješch jeho, šmēješch šobu s nim we wutrobje mēr. Jeho krej nam našche šwēdomnje wot morwých škutkow cžiste ščžini, so móhli žiwemu Bohu šlužicž. Byla naš něhdže našcha wutroba tamała, tehdy nam wón šam praji: „Měr budž s wami!“

W Chrystuſu dżerżmy pał teſ wſchitſy bjeſ ſobu mēr. Ądżeſ je mēr, tam je teſ Chrystuſ ſam pōdla. Dżerżmy bjeſ ſobu ſwērū jednotu w duchu pſcheſ ſwjaſt mēra, potom budże tōn ſērſchta mēra, Jeſuſ Chrystuſ, wēſcże teſ ſobu bjeſ nami.

Sjēw ſo mi, Ąnjeſe, hdyſ ſo mi ſtyſcže; Mi chże ſo po tebi, Jeſu Chrystcže. Był ja ſej ſawrēł puč do wutroby, Śwēdł mojej' bołoſcže był tola ty. Na wēcżne tebi chžu wutrobu dacź, So mōhł pſchi tebi ſej troſch namałacź. „Mēr budź ſ tobu“, tał poſtrow teſ mje, To b'dže najrjeńſche mi woſchewjenje.

(Wſchēdny Boſi Ąhlēb.)

Snutſkowne miſionſtwa.

(Pofracżowanie.)

Waſzne je teſ woſebje, ſo maja ſo teſ ſtawy ſchēſcżianſkeje woſady wopofacāſ jako ſobudżēlaczerjo ſnutſkowneho miſionſtwa.

Tam wſchał taĳe ſtutkowanje mōżno njeje, hdyſ ſo ſtawy woſady prawemu ſchēſcżianſtemu czucżu wotemrēle. Bohuſel je wērno, ſo ſo zyłe wſy a woſady w naſchym wōtznym kraju (hdyſ teſ Bohu dżakowano niſ mjeſ nami Ąſerbami), wo kotrych dyrbi ſo to prajicź. ńhtōſ w wērje żywy njeje, temu teſ ſ wērny luboſcź pſchincź njemōſe. Duſ dyrbi ſo człowjeł najprjedy ł wērje dowjeſcź, ſo by teſ ſtutkowaza luboſcź wotucżicź mōhła. Tu wērū ł ſbudżenju luboſcže płodżicź — ł temu budże najlēpſchi ſrēdł, ſo ſo taĳim w wērje mormym duſcham w żywy wobraſach pokaſuje ſtutkowanje ſnutſkowneho miſionſtwa; pſchetōſ w tym ſtutkowanju ſo Ąhrystuſ ſam prēduje a hiſcže dženſa ſo dopjelnuje, ſo czy jeni wērja jehō ſłowa, czy druſy tyh ſtutkow dla, kotrej je czinił. Duſ dyrbjale ſo w taĳich duchownje ſhudnyh woſadach ſpiſy ſnutſkowneho miſionſtwa roſdžēlacź abo dyrbjale ſo miſionſke hodſiny wotbwyacź. Ąnata wēſ dżē je, tał wjele je ſo ſa ſwon- towne miſionſtwa w miſionſkich hodſinach dozwiło.

Ąinat je ſaſo, hdy by woſada taĳa była, ſo ſnutſkowne miſionſtwa na jejnyh ſtawach dżēlacź njetrjebał, dofelź tu duchow- neje nuſy njeje. ńa tōn pad by woſada ſo czim żywiſcha wopofacāſ a won hladacź na nuſu w druhih woſadach a hotowa bycź dyrbjala ſwoju pomoſ wudžēlacź.

ń wjełſcha pał je tał, ſo je woſada ſwēłchana ſ thoryh a ſtrowy h ſtawow. Duſ naſtawa ſa ſtrowe ſtawy pſchibłuſchnoſcź, tym thorym lēkaſtwa podawacź, ſo bychu ſo wuſtrowicź dale. Taĳe ſtutkowanje pał we woſadze ſenje taĳe bycź njēwmē, ſo woſadu jako zyrkwinku roſwjaſa. ń tym ſo wotpoſaſani wſchitſy taĳy, kotſiſ we woſadach duch roſkory roſſywaju a pſchecżimo krajnej zyrkwi ſchcżuwaja, dofelź ſo hordſi doſcź wērēcź, ſo ſo nēłchto lēpſchi hač druy ſchēſcżienjo. Lubi Ąſerbja, wōn njeje prawy ſchēſcżianſki duch ſnutſkowneho miſionſtwa, kotryſ taĳich ſektarajow (na pſchilad prēdarajow irwingianarajow) wodſi.

W towarſchnym żywjenju je wſchelake, ſchtoſ w porjedze njeje. ń jehō boła wulka ſhudoba a ſ druheho wulke bohaſtwa. Mly hladamy najprjedy na ſhudnyh a jich wobſtejnoſcže. Ąwangelſka zyrkej, kotraž ſhudnyh tał wyſoko czēſczi, ſo ſo ſo „domjaſa czēledź Boſa“ mjenowali, runje taſ teſ Laurentiuſ, romſti diałon w druhim lēłtotku, jako dyrbjale „połlady“ woſady romſkemu ſudnikēj pſchepodacź, woſadżinyh ſhudnyh pſchiwjedze — haĳ ewangelſka zyrkej njemōſe ſhudnyh wopuschcżenyh woſtajicź, ale dyrbi ſo jim ſ woſebitej luboſcżu pſchiwobrocżicź. Ale nuſa w towarſchnym żywjenju njetrjechi tola ſhudnyh ſamych; duſ ma ſo woſada, kotraž chże ſnutſkownemu miſionſtwa ł połēpſchenju towarſchneho żywjenja pomhacź, dale roſſhadowacź a wſchudſom pomhacź, hdyſ je pomoſy trjeba, njech je to bjeſ ſhudnymi abo bohaſchimi.

W wullich mēłtach nadeńdžēł jich wjele, kotſiſ ſwōj znyh czaſ ſ njewuſitnymi wēzami pſchecżinja, kotſiſ chzedſa jenoſ wu- žiwacź a tał ſenje njenawuknu, ſchto rēka dżēlacź. Woſebje je wjele žōnſkich, kotrej znyh džen prōſne ſhodſa. Ądy bychu ſo tola tute taſynty dopomnikē, ſo mōhke ſwoje moſy ſtajicź do dżēła ſnutſkowneho miſionſtwa a w prawej luboſczi ſchēſcżianſkej zyrkwi ſkuzicź. Niz ſo czy bohaſchi ſemſke kubka wobſedſa, je ſawieſcź a ģnēw bjeſ niſkim ludom, wot ſozialdemokratow naſchcżuwanyh,

wubudſiło, ale to, ſo woni ſebicżnje ſwoje bohaſtwa ſa ſame ſpotojenje czēlny h dżoſcżom wuſija. Na to dyrbi ſo poſalacź, tał tuta dżoſcź jich wjele wobſnjeſi, hdy bychu ſo teſ czy roſ- ģnēwali, kotſiſ ſo ſo tym budżeni. Tał by ſo ſnutſkownemu miſionſtwa puč pſchihotował, ſo teſ wſchſche ſchtanty ł ſtutko- wanju ruķu poſticżēja. Rēka ſo ſwilazeje, wumōſazeje, Ąhrystuſa pſchekraſnjazeje luboſcže, kotraž ſo ſe žōrka ſnutſkowneho miſion- ſtwa bjeſ ſhudnyh a pomoſy potrzebnyh wulwa, dyrbi ſwōj bēł namałacź teſ horje ł wſchſchym ſchtantam. ń wēłtoſcżu mōſe ſo prajicź a dopofacāſ, ſo wopofaſana dobrotta na czēle a na duſchi runje tał wjele, haĳ huſto wjaſy ſohnowanja tym pſchinjaſe, kotſiſ dobrotu wudſēla, hač tym, kotrymſ ſo doſtawa. Luboſcź Ąhrystu- ſuſowa taſ ſłōncżto ſenje ſwoje pruſi do jehō boła ſameho njēlcžēle, ale do wſchēł bołow. Duſ dyrbjia ſo ſtrowe ſtawy woſady ł taĳemu dżēku nucżene czucź hladaſo na to wulke ſohno- wanje, kotrej maja ſame wot teho. Mly mamy teſ ģiſo płodny taĳeho ſtutkowanja pola naſ. To ſo ſo prēnja wumōſerſke domy ſa dżēczi; w nich ſo dżēczi woczēnjēja w ſchēſcżianſkim duchu a ſmſhlenju, ſo bychu pſched ſkaſenjom ſaſhowane byłe. Taĳi dom mamy w Ąodziju. Dale je ſo na to hladało, ſo bychu ſo wopit- ſtwa a njewobmiſewanemu wuſiwaniu czēlny h dżoſcżom mjeſy ſtajiłe. — Duſ ſo ſo n. pſch. towarſtwa pſchecżimo wopitſtwa ſałoſiłe, kotrej maja wēſcže dobry nadawł. Wſchitko to pał naſ napomina, pſchēſo dale ſtutkowacź w tym duchu a woczē wotewrjenej a ruķu ł dżēku hotomu dżerżecź, dofelź mamy wſchitſy pſchibłuſch- noſcź pomhacź, hdyſ ſo nam duchowna nuſa pokaſuje.

(Pofracżowanie.)

Ŵaneje ſhwile nimam ſo modlicź, dofelź mam wjele dżēlacź.

Mly ſo mało modlimy, — to dyrbi ſo w naſchym czaſu pſchēſo ſaſo prajicź. ń wjełſcha ſo ludſo ſo tym wurēcżuja, ſo praja, ſo maja wjele dżēlacź, ſo ſhwile nimaja ſo modlicź.

Njeje wjele bołe wutroba, kotrejēſ ł modlenju nimaja, hač ſhwile? Ądyſ ſo my tał mało ł Bohu pſchibliſujemy, njeje to teho dla, dofelź praweje luboſcže ł njemu nimamy?

ń taĳa je to dſiwna njeroſomna wurēcż? Dofelź mamy wjele czinicź, ſo mało modlimy. To je runje tał, taſ bychmy prajicź chzyli: Dżēlaczer ma czēſke dżēlo pſched ſobu, teho dla ſebi ſhwile njebjerje ſwōj grat ſwōłſicź — łōdſ ſo na dołhe pučowanie naſtaji, teho dla kapitan ſhwile nima, ſo ſ nuſnej zyrubu a wuhlom ſaſtaracź.

Luther by ſebi ſa džen tſi hodſiny ł modlenju wſał. ńchto, wōn je ſo tſi hodſiny ſa džen modlił a je tola telko dżēlał, tał huſto prēdował, tał huſto piſał a tał wulki ſtutł doſonjał? Mly dyrbjeli po prawom prajicź: Wōn je ſo ſa džen tſi hodſiny modlił a pſcheſ to bēłche wōn tōn, kotryſ bēłche, pſcheſ to je wōn doſonjał, ſchtoſ je doſonjał. Daniel bēłche mudry muž. Wōn bēłche nahladował ſa 40 kraje a wobſtara to tał derje, ſo ſamo jehō njepſchecżēljo ničſo na njehō prajicź njemōſachu. Ąaj, wōn wjedſeſche pōdla ſwjałe żywjenje, hač runje bēłche wobdaty wot ſpytowanjow a pſchēſcżēhanjow pōhanſkeho ſwēta. Rał wōn to doſonjeſche: Wōn tſi krocź ſa džen na ſwoje kolena panſ a ſo modleſche. Wōn pſtaſche bjeſ pſcheſtacſa pola Boha ſwētko, wodacſe, mōſ, czichocſcź, ſczerpliwoſcź, wērū, ſwērnoſcź, ſhrobkoſcź a jehō Wōtz, kiſ do potajneho hlada, jemu to ſaſłaczi ſjawnje.

Ądyſ mōſeſche japoſchtoł Pawoł prajicź: „ńa ſym wjele wjaſy dżēlał, dſiſli woni wſchitſy“, bēłche to teho dla, dofelź wōn lēpje roſumjeſche, dſiſli ſadyh druſi, ſwoju modlitwu a prōſtwa pſched Boha pſchinjaſcź. Tōn Ąnjeſ Jeſuſ ſhodſeſche wot jehō mēłta do druheho, ſo by dobrotu czinił, thoryh wu- ſtrowił a ewangelijon prēdował. Njemējeſche wōn ſhwile ſo modlicź? ńſwjałe piſmo nam powjeda, ſo ſo junkrōcź do puſcżiny poda ſo modlicź; druſi krocź rano ſtaſe, junkrōcź ſo zyłū nōſ modleſche.

Ą my, hdy budſemy to ſłōncżnje ſaſchicżecź, ſo je tōn czaſ, kotryſ ſo modlimy, nam ſamym ł wuſitku pſchi naſchym dżēłanju? Njemuczi naſ to naſhonjenje? — ńſmy my na tyh dnjach, na kotrychſ ſmy ſo mało modliłi, lēpje dżēłali? Je naſ naſche dżēlo bołe ſpokoſało a druhim wjaſy pomhało? ńbo njebē wone runje tełdom njemērne, njepłōdne? Ądy bychmy dyrbjeli horliwi bycź w duchu, bēłchmy limſy a njēſwērni! ńch, my njemējachmy ſhwile ſo modlicź, hrēſchicź pał ſhwile mējachmy.

Ąle hdyſ ſmy njehladajo na wſchē ſadſžewki wot wonach a

nutškach našču wutrobu našchemu Bohu wotewrili a swoje dźeło jemu pošwjećili, jeho wo radu a pomoc proščo, nješkimy to psches žyly džen čžuli?

Njeczinjesche šo wschitko wjele lóžo a njedžělachmy s wjetškej radošću a žohnowanjom? Šdyž mamy měrne šwědomnje, daloku wutrobu, w kotrejž tón Knjes Jesuš bydli, njeje potom tež naše dźeło, to najmjeniče a to najcžežšche porjenšchene, šwjecžene a pschekrašnjene, dokelž naš Boža hnada čžeri a čžescž Boža je wotthynjeny kónž pschi našchim dźělu.

Haj, hdy bychmy mało čžinicž mēli, móhli šebi šterje myšlicž, šo je došcž, hdyž šo mało modlimy — ale my mamy wjele čžinicž — s rukomaj, s hłowu — a teho dla dyrbinmy šo wjele modlicž.

Jedyn Turka praji: Wjele dźělacz a šo wjele njemodlicž, čžlowjeka šucheho, wjele čžerpicz a šo wjele njemodlicž, hórkeho čžini. Modlicž a šebje šameho šapřewacz, je wschitko, ščtož čžinicž dyrbinmy.

Spokoynošč s Jesušem.

Šłóš: Ščtož čžini Bóh, wišo dobre je.

Hdyž mam ja šwojoh' Jesuša,
Ščto dha šej wjazž žadam?
Wón podawa mi njebeša,
Hdyž šwětnych lóšchtow tradam.
Nječ šwět tež mje
Tu šawjescž čže,
Šow s čžěkom a tež dušču,
Wo jeho pomoc prošču.

Hdyž mam ja šwojoh' Jesuša,
Ščto se šwěta šej ščžinju?
Pschi nim mam šbóžne wješela,
Mi woda hrěchow winu.

Šom' dowěrju
Šso s wutrobu,
Duž ša nim šwěru hladam
A jeho hnady žadam.

Hdyž mam ja šwojoh' Jesuša,
Niž lubuje mje jara,
Ščto dha wo šwěta pschecželštwu
Šso wutroba wjazž' stara!
Ja t Jesušej
Du, t pschecželej,
Niž je krej pschelak ša mnje,
S tym šbóžnošč pschinješč na mnje.

Hdyž mam ja šwojoh' Jesuša,
Tak dolho hacž šym žiwu,
Dha mam ja wěšte njebeša,
Hdžej budu wěcžnje čžily.
Nječ wodži mje
Hacž do šmjercže,
Dha šhodžu, kaž wón žada,
Wón s hnadu na mnje hlada.

Hdyž mam ja šwojoh' Jesuša,
Dha wješele t njom' pónđu;
Nječ mje do rowa pošoža,
Šo s teho šwěta wuńđu!
Ta dušča pať
We njebju tak
Še šbóžna, s jandželemi
Čžescž, šhwalbu špěwa řjeni.

Jutrowny šwjedžen w Ruskej.

(Po němštim.)

Jutrowny šwjedžen šo w Ruskej hacž dženša šwjecži. Ruski jutrowny šwjedžen njeje jenož wulki žyrtwinski šwjedžen t dopomnjenju na horjestacže Šhryštšowe, ale šo w žykej Ruskej jako ludowy šwjedžen wobhladuje. Ščtož čže widžecž, tak šo jutrowny šwjedžen tam šwjecži, dyrbi w starošlawnym měščze Moškwje pošecž, pschetož w Šetrohrodže šo te stare waschnja bóle šhubjuja.

Dokelž bēch jutry 1880 w Moškwje, móžu wo tym powjedacz.

Jutrownu nóz s pschecželom do žyrtwje džěch, šo bych te waschnja wobladak. Šunjež šo šhětro desčecžik džěšče, bēšče šo tola wjele luda w žyrtwi a pschēd žyrtwju šeschko. Woni bēchu wschelazž ludžo; tu stejachu brodacz žurjo (mužikojo) w šwojich kožuchach, bohaty pschekupž w doškej čžornej šukni; hubjenje šwoblekane stare žony, kiž se šymu tšchepotachu; mlode čžople šwoblekane holžy, mlodženzy a hólžy — wschitžy čžakajo na pschpowjedanje wješekeje powjescže: „Wón je horjestanyč.“

Na dobo šwón Šwana wulkeho s hšubofim šynkom šajwoni a wschitke šwony w žylym Moškwje šajwoniču. — Metropolit a wulkim hšobom šawoła: „Jesuš je horjestanyč“. Šiskopjo, diakonojo a popojo wschitžy po nim: „Jesuš je horjestanyč“. Škóždy pschitomny džeržesche šwēcžku w ružy — tak bē wulka žyrtwe dživnje wobšwēcžena.

Šwony dale šwonjachu, ale kaž s tym došč bylo njeby, šo s wulkich kanonow, kotrež bēchu w bliskocži žyrtwje nastajane, wutšeli.

Hiščecže druhe dživne waschnje namakach. Šdyž šo dwaj pschecželaj w jutrownej nožy a na druhim dnju šekataj, jedyn s njeju praji: „Šhryštš je horjestanyč“, a tón drugi wotmolwi: „Wón je woprawdže horjestanyč“. Šotom šo wonaj tróžy wotšchataj. To waschnje šo wot wschitkich, tež wot šhěžora šameho wobšedžbuje.

We wóšfu šo na to waschnje kručže džerži. Jutrowne ranje šo wojazy bješ tšělbow šestupaja. Wšchžy šo t šwojim kompanijam podadža a hetman t přenjemu wojakej štupi a praji: „Šhryštš je horjestanyč“. Muž wotmolwi: „Wón je woprawdže horjestanyč“. Na to jeho hetman wotšchuje a tak čžini pola wschitkich wojakow, po nim čži drušy wšchžy.

S tutyh waschnjom widžimy, šo šu Šuškojo pobožny lud, ale wulki štrach tež je, šo šo na tajke šwonšowne waschnja wjele pschewěrow šwajasa, kaž šo nam to runje bješ ruskim ludom pokazuje.

C. C.

Jeneho kroscha dla.

Šomakku a se šhilenej hłowu džěšchtaj mandželštaj psches drohu do šwojeho wobhdlenja. Bēšchtaj to mandželštaj, kiž bēšchtaj šo roššudžikoj, šo džělicž dacž, dokelž mēnjeschtaj, šo žiwjenje pošne šwady a njeměra, kotrež bēšchtaj hromadže w pošlednim čžasu wjedkoj, dlěje wutracz njemóžetaj. Dženša pschindžeschtaj wot šwojeho šararja, kiž mējesche pošledni krocž jeju wujednacž pytacž. Šenož mało šłowow bēšče jimaj prajič, jenož šo wopraščak, hacž šo hiščecže na pschicžinu přenjeje šwady dopomnitaj, a jako bēšchtaj na to mjelcžaloj, bēšče prajič, šo dyrbitaj hiščecže junšrocž domoj hič a šo na to dopomnicž. Šdy byšchtaj potom, hdyž stej šo na to dopomnikoj, hiščecže na džělenju wobštalaj, dyrbitaj šašo pschicž. Šewak budže šebi myšlicž, šo štaj na lěpsche myšle pschicžkoj.

Mjelcžo mandželštaj do šwojeho bydla šastupišchtaj a žona w šwojich wěžach pytašče a džělakšče, muž pschi wošnje šedžesche a na drohu won hladašče. Ale wobeju myšle dale džěchu. —

Na jene dobo štupi šo žona pschēd muža a džesche s krotka: „Tón krosch je byč, wěšč šo hiščecže dopomnicž, tón krosch, wo kotrymž šy šebi račnowanje žadač —“

„A kotrehož bēšče wudača, wošmu kupicž ša mały dar t mojemu narodnemu dnjej“, džesche muž, jako bychu šłowa šwojeje žony jenož šwoje myšle wuprajile. —

Žona šdychowasche a w šwojich myšlach s wošnom won hladašče. Haj — wona bēšče pjenješy t wuložkej wot šwojeho muža doštala, tehdy, jako šbyč wotěda, šlicžbowanje wo jedyn krosch njetrjeschesche: „Tu pobračuje hiščecže jedyn krosch“, bēšče wón prajič a wona s krotka wotmolwika: „Nó, ščto dha je na tym ležane.“

Alle muž čžyšče žyle prawe šlicžbowanje mēčž, kotrež wona dacž njechasche, dokelž šwoje potajništvo ša narodny džen pschēradžicž njechasche. Škónčnje pať, jako widžesche, šo čžyšče muž wschitko wjedžecž, wona wěrnocž praji a pschistaji: „Nětko je mi žyly žort ščazeny a tebi tež. Alle to je tebi hižo prawje. Ša budu šo hladač, tebi hdy šašo wješele čžinicž čžyč.“

To bēšče šapocžatč byč. Wotpošucž žadyn njechasche a tak njebu přenja šwada wodata, ale pschēzo nowu šwadu ša šobu čžehnjeschche.

„Po prawom bēšče tuta šwada tola šwada wo ničžo“, muž tak pschēd šobu prajesche a šastroženy šwojej wocži šbēhny, šo bēšče šwoje myšle wótšje wuprajile. Pschi tym pohlada tež na šwoju

zonu, kotrejež woczi so se hylsami syboleschtej w dopomnjeczu na prenje czašy swojeho mandželstwa, kotrež bēšche tajke sbožowne bylo.

„Tón krosch rēče hōdny njebē“, czishe schepny. „Sa chyzl, so njeby to ‚tehdy‘ ženje njebylo.“ W tym samym wokomiku tež ruka muža pscheczelnije na jejnym ramjenju lezesche a jeho woczi jejnej pytaschtej. Wón drje je spofojom byl s tym, sčtož je sam czital a widzał, pschetož duchowny dołho na to czašasche, so bysčtaj t njemu pschischłoj, so by wón spytal jeju wujednacž.

o—k.

Dobry rezept sa mandželstich.

(Po němskim wot A. B.)

1. Mandželstaj dyrbitaj šebi po Božim porjedže t pomozh bycz: w czelnym a w duchownym, w wulkih a małych wězach, na dobrych a slych dnjach.

2. Fil. 2, 4 pišane steji: „Žadyn njehlada na to šwoje, ale kōždy hlada na to, sčtož teho drugeho je.“

Bo tajkim njedyrbjal mandželsti prajicž: „Moja žona dyrbi mi pomhacž“, ale: „Sa chzu jej pomhacž“. A žona njedyrbjala prajicž: „Mój muž dyrbi mi pomhacž“, — ale: „Sa chzu jemu pomhacž“. Potom je wobemaj pomhane.

3. Tak steji tež pišane 1 Pētr. 4, 10: „Sslužcže šebi jedyn druhemu s tym darom, kotryž kōždy dostał je, jako czi dobri sastoynizy wschelleje hnady Božije“.

To je woprawdže dušchna wēz! Duž njerēta: „To mje nicžo njestara, to czinicž njetrebam“ — ale kōždy rad pschima a pomha a je pōdla wješeły a drugeho swješełi.

4. „Człowjek šebi nicžo wsacz njemōže, khibo so budže jemu date s njebjēš“ (Jan. 3, 27). Ludžo chzedža drje wschelake po šwojej woli šami wsacz a na šo torhnycz, ale w tym žohnowanja njeje. Sčtož pak je dar Boži, je žohnowane.

5. Hnēw w žiwjenju je kaž wohenjowa schricžka. Njedaj jej palicž, ale czikni ju do wody, so by hašnyła.

6. Pscheczelnioscz je woschewjenje a troscht. Chzesch-li, so by pscheczelnje woblicžo widzał, hladaš šam pscheczelnje.

7. Ef. 5, 25—28 je wo mandželstwie rēcz. Mužej je prajene, niž jenož, so dyrbi šwoju žonu lubowacz, ale tež, kaš dyrbi ju lubowacz. Wone je wažne šłowo, kotrež njech šebi kōždy pscheczita.

8. Wo pschisłuschnosczach mandželstwe namakajš 1 Tim. 2, 9—15, 1 Pētr. 3, 1—6, kaž tež Pschisł. Sal. 31, 10—31 nusne rošwucjenje.

9. Ty šebi myšlicž nješmēš, so je tajkeje schczētki, s kotrež mōžesh wschitko hnydom wotczēšacz. Ssy-li sczerplivy, najdale pschindžesh.

10. Ssy-li pomoznit, wopomni, so šlabšchi pschezo wjazy pomozh potreba. Njewuštai pomhacž. To tež wo duchownym placz. Šeli tón jedyn hnēwny, njerošhnēmaj šo tež, ale pomhaj. Wopokasaj jemu czim wjetšchu sczerpliwoscz, luboscz a pscheczelnioscz, potom budže jemu pomhane.

Hdyž je n. psch. A hnēwny a B šo šobu rošhnēwa, budže žyła wēz czim hōrscha.

„Njedaj šo štemu pschewinycz, ale pschewiń ty to šte s dobrym!“

11. Dajcže šłowu Božemu hješ wami bohacže bydlicz. Wone je wschēdna žyropa sa dušchu, muž a žona dyrbitaj je pilnje hromadže czitacz a rošpominacz, so bysčtaj po nim khodziko, wone šjedno-czuje a pravu mudrosč nawucz. 12. Njesabudžmy na modlitwu. Fil. 4, 6 njesakasa jenož, šebi starosczē czinicž, ale nam tež praji, hdyž mamy šo s našimi starosczemi wobrocžicž. We wschitkich wězach t temu šnješej. My mōžemy jemu wschitko prajicž a wón šo sa wschitko stara. „Wschitku wašchu staroscz czikniče na njeho“ czitamy 1 Pētr. 5, 7, „pschetož wón šo sa naš stara“.

13. Wone pschindu czašy, hdyž jedyn druhemu njerošmy. Czim bóle šo człowjek potom prózuje tu wēz šam do porjada stajicž, czim hōrje s wjetšcha bywa. Duž njespytaj, ale dži s mērom temu šnješej to wustoržicž a proš jeho, so chyzl pomhacž — wón budže to czinicž.

14. Kēczecž je kaž šlēboro, ale mjelczecž kaž škoto. Njestej sa tym, so by kōždy kōcz pošlednje šłowo mēl.

15. Dawajcže a wam budže date. Sčtož nicžo njedawa, tež nicžo njedostawa.

16. Dženša je wažne šłowo. Dženša mašch twój skutk do-tonjecž a ty mašch wschitke mozy napinacz, so jón berje dokonješch.

Dženš pak je tu tón šnješ a chže tebi wschitko dacž, cžehož dženša potrebasch, jutsje tu tež šašo budže — teho dla budž sa dženša živy a njeczini šebi njenušnych starosczow wo pschichod.

17. Kello cžěžkotow a prózow šebi pak człowjek načoži s hor-dosczu, nahramnosczu a s tym, so šebi wjazy wēri, hacž samože. Wostajcže šo teho.

18. Cziche, pilne, šwērne dželto do přēdka pschiješe. Sčtož pak chže šo khetšje wobohaczicž, padnje do spytowanja a do šyče a do wjele hlupych a schēdnych židosczow, kiž tych człowjekow do škaženja a do šatamanštw ponurja.

19. Bonižnje šo pošhilejo namakajš pucz t pravemu mērej.

20. Na Božim žohnowanju je wschitko ležane.

Slepa.

Žena šlepa holža bēšche w jenej franzowskej wšy žiwa. Sczenje šwjateho Marka s pošbēhnjenym pišmom bēšche jejn naj-drožšchi a najšrafnišchi schaz, ale holža bēšche khuda a dyrbiesche s dželom šwojeju rukow šebi šwōj wschēdny khlēb sašlucžicž. Tak šo šta, so wona bóle a bóle czucže w porstach šhubi. S naj-wjetškej šrudobu dyrbiesche šhonjenje czinicž, so šo porsty wjazy t czitanju njehodžachu. W jenej tajkej šrudnej hodžinej, jako bēšche šašo a šašo podarmo spytowala, s porštami w lubowanym Božim šłowje czitacz a šebi tam pošhlnjenje a woschewinje pytacž, wša wona šlōncžnje jej lube knihi a je se hylsami wob-trjepjo na hubje kōczesche a je koschesche se šłowami: Budž božemje, budž božemje, ty šlōdke šłowo mojeho njebjeskeho Wōtza, jedž mojeje dušche. Ša dyrbju tebe wopuschczicž.

W tutym wokomiku t najwjetšchemu wješełemu pschekapjenju šhonjenje scžini, so jejnej hubje zunišcho czujeschtej, dhyli jeje porsty a so mōžesh s hubomaj pišmiki rošdželicž. Wokomik šebi tu wēz pschemyšli, potom šašo špyta a wschitke dwēle šu šbēhnjene. Žyle pravje se šwojimaj hubomaj czitasche šłowa: sczenje šwjateho Marka. Šejna wutroba je pošna horžeho džaka, wona panje dele na šwoje kolena a šwojemu njebjeskeму Wōtzej šo džakuje, so mōže nētko Bože šłowo czitacz. — Kaš wjele widžazy mōže šebi na tutej šlepej holzy pschiklad wsacz, so tež špōsnaja, so je Bože šłowo našch najdrožšchi schaz, našche najwjetšche wješele.

Wēra a luboscz.

(Po němskim.)

Waschnje wēry je, so wona Bože powšchitkowne šlubjenja na jenotliwu wobobu načože. Bōh je šwēt lubowal — to wēra tak pschekoži: Bōh je mje lubowal. My šmy wschitzy Bože džēczi psches šhryštusa — to wēra tak pschekože: ja šym Bože džēczo psches šhryštusa. Tak šebi wēra, sčtož wschitkim placz, šama pschisłowji. Potom pak s wēry luboscz pschindže a tón šamy pucz wrōczō dže. Hdyž je šebi wēra, sčtož wschitkim placz, sa šwoje wšaka, luboscz šašo wschēch šwopschijuje. Hdyž wēra praji: Bōh je šwēt lubowal, s tym tež mje, luboscz praji: Hdyž ma Bōh mje lubo, lubuje wón tež wschitkich a ja chzu jich tež lubowacz. Hdyž wēra praji: šhryštus je mój, pschindže luboscz a praji: šhryštus je sa wschitkich. Hdyž wēra sa wschitkimi pruhami Božeje šmilnosczē, kotrež šu šo wulake psches tón hrešchny šwēt, s wobemaj rukomaj šoji, so by jim šwēcžicž dala do wutroby, jim luboscz šašo won šwēcžicž dawa do dalosczē a schērosczē, sa wschēch. W tutym njepschestajnym pschepoženju teho „my“ do „ja“ psches wēru a teho „ja“ do „my“ psches luboscz hiba a rošwira šo šchescžijanske žiwjenje.

„Pomhaj Bōh“ je wot nētko niž jenož pola knjesow duchownych, ale tež **we wschēch pschē-dawarňach „Šerb. Nowin“** na wšach a w Budyščinje dostacz. **Na šchtwōrcž lēta** placz wón **40 np.**, jenotliwe czikla šo po **4 np.** pschēdawaju.